Nr 29

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA.

Sobota dnia 30 Stycznia 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranną przy której wychodzi, kosztuje na mies. zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor główny w Star. Teatrze Nr. 1790.

Udzielony został P. Michałowi Przybyłowskiemu, byłemu Kommissarzowi wydziału policyjno-wojskowego w rządzie Gubernialnym Mazowieckim, przez wzgląd na długoletnią służbę jego, na okazane w czasie rokoszu przywiązanie do prawéj władzy i przykładne sprawowanie się, oprócz pensyi złp. 5,200, wyznaczonéj mu Postanowieniem z dnia 16 (28) Października 1839, dodatek, z tytułu szczególnych nagród, w ilości złotych ośmset rocznie i do śmierci.

Udzielony został P. Wojciechowi Lutoborskiemu, byłemu Poczthalterowi, przez wzgląd na niedostatek w jakim się znajduje i podeszły wiek jego, wsparcie, w drodze łaski, z funduszów Skarbowych, w ilości złotych trzysta rocznie i do śmierci.

Udzieloną została także Pani Katarzynie Kosińskiéj, wdowie po Marcellim Kosińskim, b. Rachmistrzu do czynności Towarzystwa Ogniowego, przy dawnéj Kommissyi Województwa Augustowskiego, przez wzgląd na służbę jéj męża i na nieuleczoną chorobę oczu, którą jest dotknięta, pensya z tytułu szczególnych nagród, w ilości złotych pięćset rocznie i do śmierci, lub wejścia w nowe związki małżeńskie.

Londyn 18 *stycznia*. —Postanowiono już nieodzownie, że Jéj Królewska Mość osobiście parlament zagai.

Morning Post utrzymuje że wiadomość o przyjęciu pośrednictwa Anglii, w sprawie Portugalsko-hiszpańskiéj, jest urzędową.

Rząd angielski nie zdaje się być zadowolonym z taktyki rządu greckiego, a niedawno *Morning-Chronicle* zawierał artykuł wiele w tym względzie użaleń mieszczący; teraz zaś Globe, bardziéj jeszcze za ministeryalny organ uważany, naganę stosowną zawiera. Konsul angielski otrzymał już rozkaz rządu swojego, celem poczynienia rządowi przedstawień względem swojego postępowania; rządy zaś rossyjski i francuzki wkrótce zapewne to samo uczynią.

Sądzą, że przez zawarcie pokoju między Francyą a Buenos Ayres uwolniono do miliona funtów szterl. angielskiego majątku, który po największéj części z towarów złożony, w Montewideo zamknięty, łatwo mógłby uledz zniszczeniu.

Na zgromadzeniu chartystów w Bristol d. 11 b. m. okazał jeden z naczelników tego stronnictwa, że organizacya ich już jest ukończona i że liczniéj i pomyślniéj jak przedtém odbyła się. Birmingham jest środkowym punktem wszelkich chartystowskich działań; ztamtąd wychodzą wszelkie rozkazy, a oprócz tego, każde hrabstwo angielskie podzielone jest na wielkie i małe cyrkuły i sekcye, a każda sekcya liczy 10 członków i jednego zwierzchnika.

O'Connell znowu zapraszał do towarzystwa Repealów, zgromadzających się licznie do Bristol, szanownego Sir Williama Jackson Homan, który odmawiając jego zaprosinom, twierdzi, iż podzielałby chętnie ich zamiary, gdyby nie był przekonanym, że rozwiązanie

-anii i rozdwojenie zupełne Anglii nie jest jednem i tém samém, i stać się nie może bez zniszczenia obu narodów.

Times wymierzył długi artykuł przeciw polityce francuzkiéj, względem afrykańskich podbojów, która Francyą tyle pieniędzy i krwi niepotrzebnie kosztowała i do nieludzkiéj wojny zagłady Arabów przyprowadziła, nie zapewniając jéj bynajmniéj w wojennym czasie tych tak drogo nabytych posiadłości. Dziennik ten mniema, że dopóki Francya nie zamknie śródziemnego morza dla nieprzyjacielskich okrętów, chociażby nawet wyspy balearskie opanowała, dopóty posiadłości jéj w Afryce, nietylko bezpiecznemi, lecz nawet pewnemi nie będą; musiały by bowiem wytrzymać blokadę angielską.

Pewien dziennik irlandzki opowiada za rzecz nadzwyczajną, że niedawno kwakier, niejaki pan Chaytor, jako obrońca występował w jednym z angielskich sądów, a zamiast prawem przepisanéj przysięgi, na własném jego poprzestano słowie.

Od dawna już wywóz drogich kruszców nie był tak małym, jak w zeszłym tygodniu, kiedy tylko 1090 uncyj pieniędzy srebrnych do Indyj wschodnich odpłynęło.

O'Connell udał się d. 16 bardzo spiesznie z Dublina do Belfast, gdzie ma być obecnym na zgromadzeniu tamtejszych reformistów. Oranżystowski dziennik w Dublinie utrzymuje, że tam, jak i w całéj północnéj Irlandyi, ma on mało zwolenników i że władze zapobiegając niespokojnościom, którym odwiedziny jego powód dać mogą, wysłały do Bristol więcéj piechoty, dragonów i artylleryi na wzmocnienie tamtejszéj załogi.

Parostatek Spy, w podróży swojéj do Mexyko, rozbił się około wysp Bahama; ludność jego uratowano.

Paryż d. 19 *stycznia*.—Na wczorajszém posiedzeniu izby deputowanych, prezes odczytał list pana Mermilliod, w którym tenże, jako umocowany przez Francuzów, nad brzegami rzeki la Plata mieszkających, usilnie prosi o odrzucenie pokoju z rzeczą pospolitą argentyńską zawartego. Poczém Minister skarbu, pan Humann, oznajmił izbie, iż pragnie przedstawić projekt do prawa o uregulowaniu kredytu na nadzwyczajne budowle publiczne żądanego; jakoż po przedstawieniu projektu tego, oddał go do druku, dla udzielenia każdemu z ministrów. Minister wychowania publicznego przedstawiał oddawna zapowiedziany projekt o własności literackiéj.

Dziennik Sporów, wystawując zdanie strony lewéj o obwarowaniu, mówi: »Nie, jeden jest tylko projekt kommissyi, i ten tylko, jak przekonani jesteśmy, rząd przyjąć nieomieszka. Poprawiać go, jest to go odrzucać. Niech więc lewa strona dobrze rozważy co ma uczynić; obwarowanie Paryża w wielu już umysłach niechęć wzbudza, rozprawy zatém żywe będą. Projekt obecny jest skutkiem umowy. Jeżeli więc lewa strona, zrywając ją, zdoła sprawić odrzucenie warowni, izba bez wątpienia całe odrzuci prawo.

Kuryer francuzki twierdzi, że ministeryum dopełni ratyfikacyi traktatu, przez Kontr-Admirała Mackau zawartego, że dla czuwania nad wykonaniem jego znaczne siły morskie przy Buenos Ayres pozostaną. Skoro ministeryum zratyfikuje traktat ten, już tém samém przyjmie na siebie wszelką zań odpowiedzialność. Zachodzi więc teraz historyczne pytanie: czyli Admirał Mackau w zawarciu traktatu wiernie zastosował się do danéj mu przez gabinet z d. 1 marca instrukcyi. Pan Thiers bowiem w roku zeszłym całéj izbie objawił, iż honor Francyi wówczas zaspokojonym zostanie, gdy rząd w Buenos Ayres dwóch dopełni warunków, t. j: 1) uczyni zadosyć gwałtom, z powodu których Francuzi wiele ucierpieli; 2) jeżeli Francyą na równi z innymi sprzymierzeńcami swoimi postawi.

Słychać, że pan Martigny, francuzki konsul jeneralny przy rzeczy pospolitéj Argentyńskiéj, dowiedziawszy się o zawartym przez Admirała Mackau traktacie, postanowił prosić o odwołanie.

Marszałek Valée za tydzień przybędzie do Francyi. Zdaje się, że ostatnie wiadomości z Afryki nie są tak zaspokajającemi, jak je do-

wiadomości publicznéj podano, Abdel Kader, którego miano za zupełnie zniszczonego, znowu podobno nakazał nowy pobór wojskowy we wszystkich podległych mu pokoleniach, postanawiając nową wyprawę, w 10,000 regularnéj jazdy i 5000 wyćwiczonéj piechoty, rozpocząć. Jak słychać, Marszałek Valée miał prosić o posiłek 12,000 ludzi. Odjazd Jenerała Bugeaud stanowczo nastąpić ma d. 28. b. m.

Z różnych departamentów ciągle o wylewach donoszą; najwięcéj cierpią prowincye północne. Piszą z Etamys (w dep. Sekwanny i Oazy) że 30 gmin okolicznych pod wodą stoi, domy, gumna i inne budynki walą się, lub grożą upadkiem, nim nawet bydło uratowaném być może, mieszkańcy nie mają czasu na poczynienie potrzebnych zabezpieczeń.

Argumenta przychylnych i nieprzychylnych obwarowaniu Paryża nie tylko są przedmiotem narad izby deputowanych, lecz także po wszystkich prawie politycznych salonach główny przedmiot rozmowy stanowią. Zdaje się niezawodną, iż obwarowanie nie będzie żadném pytaniem gabinetowém, tak przynajmniéj głosi Pan Guizot, a jego kilkokrotne konferencye z Panem de Lamartine to potwierdzają. Mowa tego deputowanego będzie przedmiotem licznych sporów; przytoczy on bowiem w niéj różnoczesne europejskie pytania i przejdzie je pod względem styczności ich z Francyą. Pan Golbery, deputowany strony lewéj, także czynić będzie zarzuty. P. Thiers naturalnie dzieło swoje bronić musi, a tak obrady z wielu względów interesującemi będą. Posiedzenia więc izby przeciągną się aż do końca kwietnia, a że chrzest Hrabiego Paryża nastąpi w d. 1 maja, przeto deputowani po téj dopiéro uroczystości do swoich wrócą departamentów. Nowy Arcybiskup paryzki chrztem się zajmie. Od maja ministeryum zatrudni się wielkiemi urządzeniami administracyjnemi, od ducha których zależeć będzie dalsze pozostanie ministrowskiéj teki przy Panu Guizot.

Pan Guizot jest zajęty wprowadzeniem zmian w ciele dyplomatyczném, tego bowiem wymagają nadzwyczajne potrzeby. Pan Lamartine zostanie posłem w Wiedniu lub Londynie, skoro okaże się stosowna do tego pora.

Haga 18 *stycznia*.— Dziennik de la Haye zawiéra nekrolog byłego Ministra sekretarza stanu, Barona de Meyvan Strefkerk, o którym przed jego śmiercią Król Wilhelm I wyrzekł: »Zagraża mi niebo utratą jednego z najwierniejszych i najprzywiązańszych sług moich. Pan de Mey należy do małéj liczby tych, którzy dnie swoje monarchom poświęcili, bynajmniéj w tém własnego nie mając interesu; którzy siebie samych zaniedbując aż do ostatniego tchnienia, odznaczali się staraniem o pomyślność publiczną.«

Bruxella 20 *stycznia*. Według wiadomości z Lizbony przybyły tam na belgickim okręcie pełnomocnik, pan Beaulieu, został przez Królową Jéj Mość i jéj małżonka łaskawie przyjęty. Porucznik okrętowy, pan Eyckholt, wiezie listy obojgu Królewstwa do Króla Jmci belgickiego.

W skutku zalewów przerwaną jest kommunikacya na kolei żelaznéj między Bruksellą i Vilworde.

Stockholm 15 *stycznia*. Dnia wczorajszego Król, Radcę stanu Törnebladh ministrem sprawiedliwości, a w jego miejsce Szambelana Barona O. W. Stael von Holstein Radcą stanu mianował.

Peszt 17 *stycznia*. W literaturze naszéj, a mianowicie w dziennikarstwie węgierskiém panuje wielkie życie. Wychodzi tu około 20 dzienników w rozmaitych językach, między któremi 6 politycznych w wielkim arkuszowym formacie (4 w węgierskim, 1 w niemieckim, 1 w serbskim języku). Żadne z miast kraju tutejszego nie liczy tyle pism politycznych, i jak sądzimy, oprócz Paryża i Londynu, a może Madrytu, żadne w Europie miasto. W całych Węgrzech i Siedmiogrodzkiéj ziemi w ogóle wychodzi 15 pism politycznych. Jedne z nich, które się z początkiem r. b. zjawiło, p. t. *Pesti Hirlap* (wiadomości z Pesztu) wychodzi pod redakcyą znanego Kossutha.

Madryt 12 *stycznia*. Przybył tu dzisiaj kuryer z Lizbony z doniesieniem, że gabinet portugalski wykonanie traktatu o Duero izbom przedłożyć i z przyjęcia go gabinetowe pytanie utworzyć zamierza. Nie wątpią, że izby przyjmą traktat; ministeryum bowiem wiele między kortezami liczy stronników.

Jak najspieszniéj reszta siły morskiéj portugalskiéj uzbrojoną zostanie, a mianowicie 2 lub 3 okręty liniowe, między któremi Herwe, 5 lub 6 fregat i niektóre mniejsze statki. Eskadrą tą dowodzić ma Admirał Don Dionisio Capaz.

Wrócił tu Margrabia Reguana, który towarzyszył w podróży Królowéj Krystynie, przywiózł on dla Księżnéj Vittoryi kosztowną ozdobę brylantową i własnoręczny list Królowéj, w którym ta ostatnia poleca córki swoje jéj opiece.

Konstantynopol d. 5 *stycznia*. Dziennik *Smyrneński* następnie opisuje przyjęcie poddania się Mehmeda Alego. »Sułtan, jak słychać, postępowanie ministrów, a mianowicie Jego Wysokości Reszyda Baszy, który w całéj téj sprawie równie tyle zręczności jak mocy i patryotyzmu okazał, słusznem uznał i przez szacunek dla dostojnych swoich sprzymierzeńców, zezwolił na przyjęcie poddania się Mehmeda-Alego, zastrzegając zostawienie go przy dziedzicznem Egiptu posiadaniu, skoro niezwłocznie i przedewszystkiem rozkaże wojsku swojemu opuścić Syryą i odda flottę turecką.

W miejsce Husseyna Baszy, który odjechał do Syryi dla uorganizowania rządu tureckiego w prowincyach przywróconych, Haidar Basza mianowany został tymczasowym prezesem rady wojennéj.

Wczoraj dopiero Admirał Jawer Basza (Walker) i Maslun Bey, kommissarz turecki, odpłynęli do przystani Marmarizza, dla udania się ztamtąd do Alexandryi.

Ostatnie wiadomości z Syryi donoszą, iż wszystko tam jest spokojnie; urzędnicy Porty zajęci są czynną organizacyą władz krajowych.

Resztki egipskich wojsk ciągle stoją w Damaszku, czekając na rozkazy względem rodzaju i sposobu opuszczenia kraju i odwrotu do Egiptu.

Poseł perski Mirza, Dszafer Chan, który niedawno wrócił tu na swoję posadę, miał posłuchanie u Sułtana.

Alexandrya 26 *grudnia*.-- Mehmed Ali syna swojego, Said Beja, którego przed wojną miał zamiar wysłać na wojskową po Europie podróż, teraz do Delty dla nauki rolnictwa odesłał. Stary port, który od czasu wojny dla wszystkich okrętów oprócz francuzkich, był zamkniętym, teraz znowu dla wszystkich bander otwartym został; to dozwala przepędzić tu zimę wszystkim okrętom kupieckim, które dla niebezpieczeństwa nowego portu unikały.

Piszą z Rhodos d. 19 *grud*. W dniu Niepokalanego poczęcia Najświętszéj Panny, pięciu do Syryi przeznaczonych regularnych żołnierzy, którzy się tu dla niepomyślnego wiatru wstrzymali, gwałtem dostać się chcieli do kościoła katolickiego, a gdy jeden braciszek czynił im przeciwne przełożenia, zelżyli go, a nawet czynnie znieważyć chcieli. Na żądanie Konsula francuzkiego, Pana Rottier, winni zaraz zostali aresztowani, a dwóch żołnierzy, którzy rękę na księdza podnieśli, srogo ukarano. Kaprala ich wspólnika zdegradowano i razem z innymi do aresztu wsadzono.

ROZMAITOSCI

Marszałek Soult u grobu Napoleona. — W pismach angielskich czytamy co następuje: »W dzień złożenia zwłok Napoleona, dwóch mężów w świetnym mundurze żądało, aby im było wolno wnijść na pokład okrętu, na którym ciało się znajdowało. Najstarszy z nich wymienił tylko swoje nazwisko, a zaraz go wpuszczono. Przybywszy do trumny Napoleona, ukląkł przed nią z uszanowaniem i zakrywszy sobie twarz rękoma, zostawał 25 minut w téj postawie, słychać go było płaczącego. Gdy się oddalić chciał, niewiadomo czy od zimna zdrętwiały, czyli też wewnątrz osłabiony, nie mógł wstać z miejsca, i musiał w pomoc majtków przywołać; wtedy pokazało się, że to był Marszałek Soult. R.